

uitgedroogde en in harde brokken uiteengebarsten sawah's en op den evenzoo drooggebakken bodem van ondiepe poeltjes en slooten. Bij één plant telde ik 16 hoofdstengels, welke naar alle richtingen uitstraalden. Daar deze plant meestal in groepen voorkomt, ziet men haar niet licht over het hoofd.

Ook van het gebergte is een enkele plant met dezen habitus bekend. Op de zandige terreinen van Tengger en Idjen komt namelijk voor *Polygonum plebejum*, naverwant aan het Hollandsche varkensgras (*P. aviculare*), dat ook zeer diep wortelt en bovendien tegen overstuiving kan.

Ook waarnemingen omtrent deze planten in het hartje van den drogen tijd zullen veel interessants opleveren. De haarvorm is bij alle genoemde planten — met uitzondering van de kale *Trianthema* met vleezige bladeren — verschillend, zoowel van die bij *Coldenia* als onderling.

J. BEUMÉE.

INLANDSCHE VOGELNAMEN.

Van den Heer A. SPENNEMANN te Pegadenbaroe bij Soebang mocht ik eenige opmerkingen ontvangen naar aanleiding van mijn artikeltje in dit periodiek van Juli 1925. Deze volgen hieronder, onder vermelding, dat de nummers 1-8 oorspronkelijk afkomstig zijn van den Heer Th. G. EISINGER te Pegadenbaroe, de opmerking tusschen haakjes en de laatste beide nummers van den Heer SPENNEMANN zelf. Mijn vroeger reeds geuite meening over het *niet*-„zinlooze”, doch juist zeer interessante van het naspeuren dier Inlandsche namen wordt er weer door versterkt.

1. Ad *Criniger gularis*. Deze heet niet *manoe k d j e b r è s*, doch *m. d j o b r è s*, naar den *sik* (*djobrès* = *sik*).

2. Ad *Crypsirhina varians*. Deze heet óók hier, in de buurt van Pegaden *sa é r a n b o d o*. Het Soendaneesche woord „bodo” heeft hier niet de beteekenis van „dom”, maar veeleer die van bedaard, niet kwiek, niet vlug, in tegenstelling met de twee echte *sa é r a n s* (*Buchanga longa* en *cinerea*), op welke hij in uiterlijk zoozeer gelijkt.

3. Ad *Mirafra javanica*. *T e t i m p l i k* beteekent ook langzaam, bij heele kleine beetjes, sparen of ophoopen en in overdrachtelijken zin: langzaam hooger gaan, trapsgewijs stijgen.

4. Ad *Zosterops* ssp. Hoogstwaarschijnlijk worden deze vogels door de Soendaneezen *è s è - n a n g k a* genoemd, omdat ze met eenige overdrijving, zoo klein zijn als *n a n g k a*-pitten en ook haast altijd in zwermen voorkomen, evenals in een *n a n g k a*-vrucht altijd veel zaden bij elkaar te vinden zijn.

5. Ad *Eucichla cyanura*. *B è k e r p a o k*. Paok is beslist een klanknabootsing. Hier in het Pegadensche heet deze *Pitta* eenvoudig *manoe k p a o k*. Elders, ik geloof in het Bandoengsche en in het zuidelijk gedeelte van den Preanger, wordt *Hypothaenidia striata* *b è k e r* genoemd ¹⁾. Nu heeft de *Pitta* in haar bewegingen iets ralachtigs en zoo is het best mogelijk, dat de Soendaneezen hem daarom *b è k e r p a o k* noemen. Dit is de eerste uitlegging. Men kan ook aannemen, dat even als „paok” ook „bèker” een klanknabootsing is, want *Eucichla* laat ook een geluid hooren, dat klinkt als: prrrr! (Ik persoonlijk heb het geluid paok nooit duidelijk gehoord, alleen een zacht geroep, dat als pioe! of paoe! klonk en verder nog het snorrende prrrrrrr!.-SP.).

¹⁾ Een vroegere fout (jaarg. XIV, bldz. 109) moge hierbij worden hersteld. Niet *Pitta mulleri*, doch eveneens *Hypothaenidia striata* is het, die bij Buitenzorg *b è k e r a j e r* wordt genoemd. *Eucichla* echter heet daar wel degelijk *b è k e r p a o k*.—S.

6. *Chalcophaps indica*. De algemeenste naam voor deze duif is *delimoekan*. Maar verder wordt ze hier ook wel genoemd *manoe k tjangkring*, daar hij zich dikwijls ophoudt op plaatsen, die door *tjangkring*-boomen (*Erythrina ovalifolia*, een soort *dadap* met veel stekels, zooals ze in de bovenstreken van de Pamanoe kan- en Tjiasem-landen te vinden zijn) beschaduwd worden.

7. *Arachnothera* ssp. Algemeen worden deze soorten *klatjès* genoemd, welken naam ze te danken hebben aan hun langen bek. *Klatjès* stamt namelijk af van *ngoelatjes* of *ngoelatjir* = overhangen. Het wordt door de Soendaneezen meestal in spottende beteekenis gebruikt, bij voorbeeld van iemand, die den geheelen dag met een strootje in zijn mond rondloopt en weinig of niets uitvoert: „Sapa poe ngoelatjes oedoet bae!” Omdat de lange snavel bij deze vogels ook erg opvallend is, heeten ze *manoe k koelatjès* of kortweg: *klatjès*.

8. *Myiophoneus flavirostris*. *Tjioeng moengk al*. *Tjioeng* = beo; *oengk al* = steen. Dus: de „beo”, die zich ophoudt in de steenige rivierbeddingen. Op enkele plaatsen heet ze ook *manoe k djoerang*. *Djoerang* = afgrond of steile rivierbedding.

9. *Lalage terat* hoorde ik in Terisi bij Djatibarang meerdere malen en door verschillende personen *katiraja* noemen. Beteekenis mij onbekend. ¹⁾

10. *Hydrophasianus chirurgus*. De waterfazant, die hier elk jaar gedurende de noordelijke wintermaanden het meer Siteo Nagrog tusschen Pegaden en Soebang bezoekt, wordt door de bewoners der omliggende kampongs algemeen *manoe k spatoe* genoemd. Zulks, naar ik veronderstel, omdat deze vogels, als ze rustig op het water liggen, den vorm van een schoen, meer speciaal een Perzischen of Turkschen met hoogen, spitsen punt, hebben.

¹⁾ Letterlijk vertaald: groot(e) kati (gewicht).—S.

EENIGE MERKWAARDIGE IJSVOGELSOORTEN VAN DE MINAHASSA.

In een populair werkje over onze Nederlandsche vogels, las ik eens de volgende aardige beschrijving van een ijsvogel.

„..... Daar zit op den tak van een peppel aan den blanken stroom een verwonderlijk mooie vogel van zonderlinge gedaante. De lange spitse snavel is geheel onevenredig met den zeer korten staart en geeft het heele lichaam iets wanstaltigs. 't Lijkt ons plomp en topzwaar. Maar de heerlijk schitterende kleuren, van boven groenblauw, en van onderen rood, brengen je in den waan met een tropischen gast te doen te hebben, die uit een volière ontkomen, hier verlegen en hulpeloos zijn noodlot zit te verbeiden. Niets blijkt echter minder waar te zijn, want eensklaps buigt de stille maat zich voorover, en werpt zich schuin naar beneden — ik zou zeggen, zonder pen of vleugel te reppen — in de beek, duikt onder en komt met een baarsje in den snavel weer te voorschijn. Dan zweeft hij snel over de beek voort om zich weer op een tak neer te zetten, en daar zijn prooi te verorberen.....“.

Ik zou den schrijver, den heer Kerst ZWART, willen toeroepen: „Kom naar Indië en laat mij hier in de Minahassa Uw gids mogen zijn, dan zal ik U soorten van deze familie laten aanschouwen, die wat grootte en kleurenpracht betreft, hun Hollandschen soortgenoot verre in de schaduw stellen”. Geenszins is het mijn bedoeling ook maar iets ten nadeele van onze *Alcedo ispida* te vertellen; wij mogen ons gelukkig prijzen dat deze soort, behoudens een klein kleurverschil en de geringere grootte, ook tot de bewoners van ons tropenland gerekend mag worden. Evenals in Nederland is deze vogel ook hier niet algemeen, wel zijn er streken waar ze veelvuldig voorkomen, maar daartegenover staat dat hij op het eiland Java zeldzaam is. Met bovenstaande beschrijving van K. ZWART moge volstaan worden.

Maar laat ik mij ten eerste bepalen tot de Minahassa en ten tweede tot de bespreking